

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Володимир ЛАДИКА

«26» квітня 2024 р.

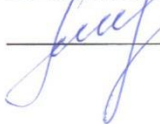
ПРОГРАМА

фахового вступного випробування для осіб, що вступають на другий курс (з нормативним терміном навчання) за ступенем вищої освіти «Бакалавр» на основі диплому бакалавра за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» (освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти)

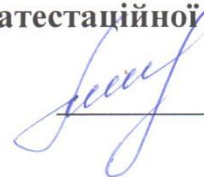
РЕКОМЕНДОВАНО

Вченою радою факультету
протокол № 9 від 25.04.2024 р.

Голова Вченої ради факультету
економіки і менеджменту

 Маргарита ЛИШЕНКО

Голова фахової
атестаційної комісії

Маргарита ЛИШЕНКО

Суми – 2024

Програма фахового вступного випробування для осіб, що вступають на другий курс (з нормативним терміном навчання) за ступенем вищої освіти «Бакалавр» на основі диплому бакалавра за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» (освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти). 2024. 13 с.

Програму підготували:

ГОРДІЄНКО Микола	кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування
НАЗАРЕНКО Інна	доктор економічних наук, професор
НАЗАРЕНКО Олександр	доктор економічних наук, професор
ТКАЛЬ Ярміла	кандидат економічних наук, доцент

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри обліку і оподаткування протокол № 14 від 16 квітня 2024 року

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Вимоги до складання вступного випробування	6
2. Оцінювання ступеня відповідності знань визначеним критеріям	7
3. Зміст дисциплін фахового вступного випробування	8
4. Критерії оцінювання знань	13

ВСТУП

Сумський національний аграрний університет здійснює провадження освітньої діяльності та оголошує прийом на навчання для здобуття ступеня вищої освіти молодшого бакалавра, бакалавра, магістра, (додаток 1 до Правил прийому) доктора філософії та доктора наук (додаток 2 до Правил прийому) за спеціальностями (спеціалізаціями, освітніми програмами), формами навчання відповідно до Ліцензії (відомості щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти, яка розміщена на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України за лінком: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/vstupna-kampaniya-do-zakladiv-vishoyi-osviti-2024-roku/poryadok-prijomu-dlya-zdobuttya-vishoyi-osviti-v-2024-roci>).

Програму фахового вступного випробування підготовлено у відповідності до вимог Правил прийому для здобуття вищої освіти у Сумському НАУ в 2024 році (схвалені приймальною комісією та затверджені рішенням Вченої ради СНАУ від 15.04. 2024 року № 12) та Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06.03.2024 року № 266, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14.03.2024 року № 379/41724, а також відповідно до стандартів вищої освіти, що регламентують зміст освітньо-професійної програми та засобів діагностики якості підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування», галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

До Сумського НАУ приймаються громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які проживають на території України на законних підставах, мають відповідний освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень) та виявили бажання здобути вищу освіту.

На навчання до Сумського НАУ для здобуття ступеня бакалавра можуть прийматись на другий (третій) курс або на перший курс (зі скороченим терміном навчання) особи, які здобули освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень) молодшого спеціаліста (ОПС фахового молодшого бакалавра, ОС молодшого бакалавра).

Особа може вступити до Сумського НАУ для здобуття ступеня бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста (ОПС фахового молодшого бакалавра, ОС молодшого бакалавра), здобутого за іншою спеціальністю, за умови успішного проходження додаткових вступних випробувань з урахуванням середнього бала диплома молодшого спеціаліста (ОПС фахового молодшого бакалавра, ОС молодшого бакалавра) за умов виконання додаткового навчального плану впродовж першого року навчання та наявності сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання.

Фінансування навчання здійснюється за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів, юридичних та фізичних осіб.

Програма письмового фахового випробування містить змістові модулі нормативних навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки освітньо-професійної підготовки бакалавра.

1. ВИМОГИ ДО СКЛАДОВИХ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне фахове випробування складається з одного етапу: тестова перевірка знань, що формують уміння та навички бакалавра в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування», з таких дисциплін:

- Бухгалтерський облік;
- Фінансовий облік I;
- Фінансовий облік II.

Вимоги до тестових завдань. Система базових тестових завдань сформована експертним оцінюванням кожного завдання і їх сукупності та охоплює всі змістовні модулі з комплексу дисциплін, які включено до вступного випробування. Тестове завдання є закритої форми із запропонованими відповідями, з яких вибирають правильні з множини вибору (три-чотири відповіді, тільки одна з яких є правильною). Запитальна частина тестового завдання формулюється у стверджувальній чи запитальній формі стисло, чітко, без подвійного тлумачення. Елементи відповіді частини тестового завдання мають окрему індексацію. Можливі відповіді не відокремлюються будь-яким знаком та розташовуються під запитальною частиною. Добірка тестових завдань кожного варіанту включає таку кількість, яка є достатньою для забезпечення відповідної точності вимірювання і становить 50 тестових завдань. Представництво кожної дисципліни у кожному варіанті забезпечується пропорційно кількості кредитів з навчальної дисципліни згідно ECTS.

Кількість варіантів вступного фахового іспиту становить 25 рівнозначних варіантів.

Комплект завдань додається до програми.

2. ОЦІНЮВАННЯ СТУПЕНЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЗНАНЬ ВИЗНАЧЕНИМ КРИТЕРІЯМ

Тестові завдання включають наступні дисципліни:

1. «Бухгалтерський облік (загальна теорія)» має форму тестових завдань: 20 завдань по 4 бали за кожну правильну відповідь.
2. «Фінансовий облік I» має форму тестових завдань: 15 завдань по 4 бали за кожну правильну відповідь.
3. «Фінансовий облік II» має форму тестових завдань: 15 завдань по 4 балу за кожну правильну відповідь.

При оцінюванні роботи кожне тестове завдання оцінюється окремо, потім підраховується загальна сума балів.

Максимальна кількість балів, яку можна отримати – 200 балів

Оцінювання роботи здійснюється за 4-х бальною шкалою:

180-200 – «відмінно»;

150-178 – «добре»;

120-148 – «задовільно»;

118 і нижче – «незадовільно».

«Задовільно» - мінімальний бал для участі у конкурсі.

Якщо абітурієнт отримує оцінку «незадовільно», він не має права приймати участь у конкурсі.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІН ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

3.1. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Загальна характеристика і функції бухгалтерського обліку. Теорія бухгалтерського обліку і її зв'язок з іншими дисциплінами. Поняття господарського обліку і його види. Вимірники, що застосовуються в господарському обліку. Мета та принципи бухгалтерського обліку. Державне регулювання обліку в Україні. Вимоги до бухгалтерського обліку та його функції. Історія розвитку бухгалтерського обліку.

Предмет і метод бухгалтерського обліку. Загальна характеристика предмету бухгалтерського обліку. Господарські засоби, їх характеристика і класифікація. Господарські процеси. Загальна характеристика методу бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський баланс. Поняття і види балансів. Зміст і будова бухгалтерського балансу. Зміни в балансі, зумовлені господарськими операціями. Значення балансу для управління підприємством та аналізу його фінансового стану.

Система бухгалтерських рахунків як елемент методу бухгалтерського обліку. Сутність і призначення бухгалтерських рахунків. Будова бухгалтерських рахунків. Характеристика активних, пасивних та активно-пасивних рахунків. Подвійний запис. Рахунки синтетичного і аналітичного обліку. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку.

План рахунків і їх класифікація. Єдиний план рахунків - основа організації обліку на підприємстві. Поняття класифікації рахунків. Класифікація рахунків за економічним змістом. Класифікація рахунків за призначенням і структурою.

Оцінка і калькуляція в системі бухгалтерського обліку. Оцінка як система вартісного виміру. Калькуляція в системі бухгалтерського обліку.

Документація як елемент методу бухгалтерського обліку. Загальне поняття про документи і бухгалтерську документацію. Правовий і економічний зміст бухгалтерських документів, їх значення. Класифікація документів. Документообіг і його організація. Зберігання документів.

Інвентаризація, як елемент методу бухгалтерського обліку. Завдання інвентаризації і її значення. Види інвентаризації. Порядок проведення і оформлення результатів інвентаризації. Відображення результатів інвентаризації в бухгалтерському обліку.

Методологія обліку основних господарських процесів. Методологічні основи обліку кругообігу господарських активів. Стадії руху активів, їх загальна схема. Облік процесу постачання. Облік процесу виробництва. Облік процесу реалізації.

Облікові реєстри та форми бухгалтерського обліку. Суть, призначення і будова бухгалтерських реєстрів. Види і форми бухгалтерських реєстрів. Способи і техніка запису в облікових реєстрах. Способи виправлення помилок в бухгалтерських реєстрах. Форми бухгалтерського обліку та їх розвиток.

Основи бухгалтерської звітності. Сутність і значення бухгалтерської звітності, основні вимоги до неї. Основні форми і показники бухгалтерської

звітності. Порядок складання, розгляду і затвердження звітності. Використання звітності для оцінки економічного і фінансового стану підприємства.

Основи організації бухгалтерського обліку. Завдання організації бухгалтерського обліку. Централізація і децентралізація обліку. Планування облікової роботи на підприємстві. Організація роботи архіву підприємств. Права і обов'язки головного бухгалтера.

Список рекомендованої літератури:

1. Бухгалтерський облік: навч. посібник / Т.В. Давидюк, О.В. Манойленко, Т.І. Ломаченко, А.В. Резніченко. – Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2016. 392 с.

2. Кім Ю. Г. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення / Ю. Г. Кім. – К. : ЦУЛ, 2014. – 600 с.

3. Масіна Л. О. Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни «Теорія бухгалтерського обліку» для студентів спеціальності 071 «Облік та оподаткування» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Одеса: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 144 с.

4. Михайлов М.Г., Глушаченко А.І., Гончар В.П., Болмат Г.А. Бухгалтерський облік (теорія): навчальний посібник / За ред. професора Михайлова М.Г.: К.: Центр учбової літератури, 2007. 248 с.

5. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/onemanuals/35131>

6. Ткаченко Н. М. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. Друге видання, доповн. і переробл. Київ: Алерта, 2020. 192 с.

3.2. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК І

Завдання і принципи організації бухгалтерського обліку в Україні. Основні положення Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» щодо організації обліку на підприємствах України. Особливості організації обліку на сільськогосподарських підприємствах. Бухгалтерська служба підприємства. Права та обов'язки головного бухгалтера. Плани рахунків бухгалтерського обліку.

Облік грошових коштів. Економічний зміст і завдання обліку грошових коштів. Облік касових операцій в національній та іноземній валютах. Облік коштів у банках в національній валюті. Облік операцій на поточних рахунках в іноземній валюті. Облік грошових коштів на інших спеціальних рахунках в банку. Облік інших грошових коштів.

Облік дебіторської заборгованості. Дебіторська заборгованість, її види. Облік сумнівних боргів. Облік розрахунків з покупцями та замовниками. Облік розрахунків за виданими авансами. Облік розрахунків з підзвітними особами. Облік розрахунків за нарахованими доходами. Облік розрахунків за претензіями. Облік розрахунків по відшкодуванню матеріальних збитків. Облік розрахунків з іншими дебіторами.

Облік готової продукції, запасів, МШП. Визначення, визнання та характеристика запасів. Оцінка надходження та вибуття запасів. Первинний облік руху запасів. Первинний облік надходження та вибуття продукції рослинництва.

Первинний облік надходження та вибуття продукції тваринництва. Оцінка готової продукції. Організація складського господарства та обліку. Особливості організації обліку МШП. Синтетичний та аналітичний облік готової продукції, запасів та МШП в бухгалтерії.

Облік поточних біологічних активів тваринництва. Економічна сутність поточних біологічних активів тваринництва. Визнання та оцінка поточних біологічних активів тваринництва. Документальне оформлення операцій з надходження поточних біологічних активів тваринництва. Документальне оформлення операцій з вибуття поточних біологічних активів тваринництва. Облік тварин на фермах. Облік поточних біологічних активів в бухгалтерії підприємства.

Облік капітальних інвестицій. Сутність капітальних інвестицій. Організація обліку капітальних інвестицій. Облік основних засобів та інших необоротних активів. Економічний зміст основних засобів та завдання їх обліку. Класифікація, оцінка основних засобів. Документальне оформлення операцій з надходження та вибуття основних засобів. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів. Облік переоцінки необоротних активів. Облік зносу (амортизації) необоротних активів. Облік витрат на поліпшення основних засобів.

Облік довгострокових біологічних активів. Економічна сутність та визнання довгострокових біологічних активів. Класифікація та оцінка довгострокових біологічних активів. Облік надходження та вибуття довгострокових біологічних активів. Облік надходження та вибуття довгострокових біологічних активів. Закладка та вирощування багаторічних насаджень. Формування основного стада. Облік накопиченої амортизації довгострокових біологічних активів.

Список рекомендованої літератури:

1. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 388 с.

2. Бухгалтерський облік: у схемах і таблицях: навч.посібник / [Зінченко О.В., Радіонова Н.Й., Хаустова Є.Б. та ін.]; під заг. ред. М. І. Скрипник. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 340 с.

3. Гудзь Н. В., Денчук П.Н., Романів Р.В. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури. 2016. 424 с.

4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 року № 291, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 грудня 1999 року за № 893/4186. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/>

5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 року № 996 – XIV / Верховна Рада України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua>

6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 року № 291, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 грудня 1999 року за № 892/4185. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/>

7. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/onemanuals/35131>

8. Михайлов М.Г., Телегунь М.І., Кадацька А.М., Баранік О.О. Бухгалтерський фінансовий облік в сільськогосподарських підприємствах : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури. 2008. 472 с.

9. Фінансовий облік : підручник; 2-ге вид., доп. та перероб. / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, П. Н. Денчук [та ін.]. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 482 с.

10. Шара Є. Ю., Соколовська - Гонтаренко І. Є. Фінансовий облік I: навчальний посібник Київ : Центр учбової літератури. 2016. 336 с.

3.3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК II

Облік розрахунків за зобов'язаннями. Визначення, класифікація та оцінка зобов'язань. Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками. Облік розрахунків зі страхування. Облік розрахунків з бюджетом. Облік розрахунків з учасниками. Облік розрахунків за іншими операціями. Облік поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями. Облік кредитів банку.

Облік розрахунків за виплатами працівникам. Нормативне регулювання та завдання обліку оплати праці. Склад фонду оплати праці. Облік чисельності працівників та відпрацьованого часу. Первинний облік оплати праці. Зведений облік оплати праці. Утримання із оплати праці та нарахування на оплату праці. Розрахунок сум відпускних та допомоги по тимчасовій непрацездатності. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з оплати праці. Узагальнення та групування даних з оплати праці.

Облік доходів і витрат. Облік доходів від реалізації. Облік іншого операційного доходу. Облік доходу від участі в капіталі. Облік інших фінансових доходів. Облік інших доходів. Облік надзвичайних доходів. Облік інших операційних витрат. Облік адміністративних витрат. Облік фінансових витрат. Облік інших витрат. Облік надзвичайних витрат.

Облік фінансових результатів. Поняття фінансових результатів та порядок їх формування. Облік формування фінансових результатів.

Облік капіталу. Облік зареєстрованого (статутного) капіталу. Облік додаткового капіталу. Облік резервного капіталу. Облік вилученого капіталу. Облік неоплаченого капіталу. Облік нерозподіленого прибутку (непокрытих збитків).

Список рекомендованої літератури:

1. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 388 с.

2. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / за ред. В. М. Соболева. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2018. 222 с.

3. Бухгалтерський облік: у схемах і таблицях: навч. посібник / [Зінченко О.В., Радіонова Н.Й., Хаустова Є.Б. та ін.]; під заг. ред. М. І. Скрипник. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 340 с.

4. Гудзь Н. В., Денчук П.Н., Романів Р.В. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури. 2016. 424 с.

5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 року № 291, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 грудня 1999 року за № 893/4186. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/>

6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 року № 996 – XIV / Верховна Рада України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua>

7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 року № 291, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 грудня 1999 року за № 892/4185. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/>

8. Михайлов М.Г., Телегунь М.І., Кадацька А.М., Баранік О.О. Бухгалтерський фінансовий облік в сільськогосподарських підприємствах : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури. 2008. 472 с.

9. Фінансовий облік: підручник; 2-ге вид., доп. та перероб. / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, П. Н. Денчук [та ін.]. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 482 с.

10. Шара Є. Ю., Соколовська - Гонтаренко І. Є. Фінансовий облік II : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури. 2016. 308 с.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Оцінювання роботи здійснюється за наступною шкалою:

1. Тестові завдання		Загальна сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
Кількість вірних відповідей	Кількість балів			
45-50	180-200	180-200	A	відмінно
41-44	164-176	164-176	B	добре
38-40	152-160	152-160	C	
35-37	140-148	140-148	D	задовільно
30-34	120-136	120-136	E	
18-29	72-118	72-118	FX	незадовільно
0-17	0-68	0-68	F	

Якщо абітурієнт отримує оцінку «незадовільно», він не має права приймати участь у конкурсі.